

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТЕЛӘЧЕ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ЮГАРЫ КИБӘХУЖА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
КАРАР**

Тугызынчы утырыш бишенче чакырылыш

07.08.2026 ел

№ 17

Югары Кибәхужа авылы

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл
жирлеге территориясендә ирекле корылмаларны ачыклау, карар кабул итү
һәм сүтү тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

Теләче районы прокуратурасының 27.07.2026 ел № 02-01-14-2026/534-
26-20920037 норматив хокукый акт кабул итү кирәклегенә турындагы тәкъдимен
карап чыгып, Югары Кибәхужа авыл жирлеге территориясен төзекләндерү
һәм карап тоту эшен оештыру максатларында, Россия Федерациясе
Гражданлык кодексының 222 статьясы, Россия Федерациясе Жир кодексы,
Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Гаммәви хакимиятнең бердәм
системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»
2025 елның 20 мартындагы 33 - ФЗ номерлы Федераль закон, Югары
Кибәхужа авыл жирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Теләче
муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлеге Советы,

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары
Кибәхужа авыл жирлеге территориясендә ирекле корылмаларны ачыклау,
кадар кабул итү һәм сүтү тәртибе турында нигезләмәне (алга таба - Нигезләмә)
(кушымтада бирелгән).

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы
Югары Кибәхужа авыл жирлеге башкарма комитеты бинасындагы мәгълүмат
тактасына, шулай ук Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталына
<http://pravo.tatarstan.ru/> һәм Теләче муниципаль районының Интернет
мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында:
<http://tulachi.tatarstan.ru.> урнаштыру юлы белән бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлеге башкарма
комитетына йөкләргә.

Югары Кибәхужа
авыл жирлеге башлыгы

Ф.Р. Мәхмүтов

Кушымта
Расланган

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл
жирлеге советының 07.08.2026ел №17 карары белән

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл
жирлеге территориясендә ирекле корылмаларны ачыклау, карар кабул итү
һәм сүтү тәртибе турында нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлеге территориясендә ирекле корылмаларны ачыклау, карар кабул итү һәм сүтү тәртибе турында әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Гражданлык кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы, Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы, «Гаммәви хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33 - ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы авыл жирлеге, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлеге территориясендә ирекле төзелешкә, ирекле жир биләүгә юл куймау, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлеге башкарма комитеты органнары эшчәнлеген оештыру максатларында расланган.

1.2. Нигезләмә ирекле корылмаларны ачыклауга һәм аларны жимерү яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү буенча чаралар күрүгә бәйле мөнәсәбәтләрне җайга сала.

1.3. Әлеге Нигезләмәдә ирекле төзелеш дигәндә билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән жир кишәрлегендә яисә рөхсәт ителгән файдалану төре шушы объектны төзүне рөхсәт итми торган жир кишәрлегендә төзелгән яисә төзелгән йә моның өчен закон нигезендә кирәкле килештерүләр, рөхсәтләр алмыйча яисә шәһәр төзелеше һәм төзелеш нормаларын һәм кагыйдәләрен бозып төзелгән бина, корылма яисә башка корылма аңлашыла. әгәр жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре булса, тиешле килештерүләр алу турындагы таләп, рөхсәтләр һәм (яисә) күрсәтелгән шәһәр төзелеше һәм төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре ихтыярий төзелешне төзи башлау яисә төзи башлау датасына билгеләнгән һәм ихтыярий төзелешне ачыклау датасына гамәлдә була.

Әгәр әлеге объектның милекчесе үзенеке булган жир кишәрлегенә карата күрсәтелгән чикләүләрнең гамәлдә булуын белмәгән һәм белә алмаган булса, жир кишәрлегеннән файдалануга закон нигезендә билгеләнгән чикләүлә

рне бозып төзелгән бина, корылма яисә башка корылма ирекле Төзелеш дип саналмый.

1.4. Ирекле төзелгән корылманы сүтү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы карар (алга таба – ирекле төзелгән корылманы сүтү турындагы карар) жирле үзидарә органы тарафыннан, әгәр:

1) үзирекле төзелгән корылма хокук билгели торган документлары булмаган һәм мондый объект төзелә башлаган көнгә аларның булу зарурлыгы законнар нигезендә билгеләнгән жир кишәрлегендә төзелгән яки корылган;

2) үзирекле төзелгән корылма файдалану төре мондый объектны төзәргә юл куймый торган жир кишәрлегендә төзелгән яисә корылган һәм гомуми файдаланудагы территория чикләрендә урнашкан;

3) ирекле төзелмә файдалану төре мондый объектны төзәргә юл куймый торган жир кишәрлегендә төзелгән яисә корылган һәм, әлеге зона режимы мондый объектны төзәргә рәхсәт итми торган шартларда, яки, күрсәтелгән зона чикләре, әлеге рәхсәтнең кирәклеген мондый объектны төзи башлаган көнгә закон нигезендә билгеләнгән булса, ирекле төзелмә объектны төзәргә рәхсәт булмаган очракта, әлеге төзелмә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зона чикләрендә урнашкан.

1.5. Ирекле төзелгән корылманы сүтү турында карарны Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районының башкарма комитеты Югары Кибәхужа авыл жирлегенә җитәкчесе кабул итә.

1.6. Ирекле төзелмәне сүтү турында карар, бер үк вакытта түбәндәге шартлар булганда, шәхси торак төзелеш өчен билгеләнгән яки торак пунктлар чикләрендә урнашкан һәм шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән жир кишәрлекләрендә төзелгән шәхси торак төзелеш объектларына карата һәм дача һәм бакча жир кишәрлекләрендә төзелгән торак йортларга һәм торак биналарга карата кабул ителә алмый:

1) әлеге объектларга, торак йортларга, торак биналарга хокуклар 2018 елның 1 сентябренә кадәр теркәлгән булса;

2) әлеге объектларның, торак йортларның, торак биналарның параметрлары жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә билгеләнгән рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларына һәм (яки) мондый объектларның, торак йортларның, торак биналарның федераль законда билгеләнгән чик параметрларына туры килә;

3) әлеге объектлар, торак йортлар, торак биналар милек хокукында яки башка законлы нигездә әлеге объектларның, торак йортларның, торак биналарның хужаларына караган жир кишәрлекләрендә урнашкан.

Әлеге пункт нигезләмәләре шулай ук шәхси торак төзелеше өчен билгеләнгән яки торак пунктлар чикләрендә урнашкан һәм шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән жир кишәрлекләрендә төзелгән шәхси торак төзелеше объектларына, дача һәм бакча жир кишәрлекләрендә 2018 елның 1 сентябреннән соң төзелгән торак йортларга һәм торак биналарга хокуклар күчкән очракта кулланыла.

1.7. Үз теләге белән төзелгән корылманы сүтү турында карар кабул ителә алмый:

1) Россия Федерациясе Жир кодексы гамәлгә кергән көнгә кадәр жир кишәрлегендә төзелгән биналарга, корылмаларга яки башка төзелмәләргә карата жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар булмау сәбәпле;

2) 1998 елның 14 маена кадәр төзелгән бинага, корылмага яки башка төзелмәгә карата төзү рөхсәте булмау сәбәпле;

3) Милек хокукы Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында теркәлгән яки Россия Федерациясе Гражданлык кодексының 222 статьясындагы 3 пункты нигезендә суд тарафыннан танылганяки элегрәк суд тарафыннан ирекле төзелмәне сүтү турында дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турында карар кабул ителгән күчемсез милек объектына карата яки күпфатирлы йортка, торак йортка яки бакча йортына карата;

4) 2019 елның 1 гыйнварына кадәр дача һәм бакча жир кишәрлекләрендә төзелгән торак йортларга һәм торак төзелмәләргә карата.

1.8. Әлеге нигезләмә федераль закон нигезендә дини билгеләнештәге мөлкәткә караган, шулай ук дини билгеләнештәге мөлкәткә хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән һәм (яисә) аның белән бердәй монастырь, храм яисә башка кулыт комплексын тәшкил итүче ирекле корылмаларга кагылмый. «Дини билгеләнештәге мөлкәт» төшенчәсе «дәүләт яки муниципаль милектә булган дини билгеләнештәге мөлкәтне дини оешмаларга тапшыру турында» 2010 елның 30 ноябрэндәге 327-ФЗ номерлы Федераль законның 2 статьясындагы 1 пунктында күрсәтелгән мәгънәдә кулланыла.

1.9. Ирекле корылманы билгеләнгән таләпләргә туры китерү аны шәһәр төзелеше законнарында билгеләнгән тәртиптә реконструкцияләү юлы белән башкарыла.

II. Үз теләге белән төзелгән корылмаларны ачыклау тәртибе

2.1. Үз теләге белән төзелгән корылмаларны ачыклау Татарстан Республикасы Төләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлекенен

Башкарма комитеты каршындагы эмирлекара комиссия тарафыннан башкарыла, шул исәптән дәүләт хакимияте органнарыннан, физик һәм (яки) юридик затлардан килгән мәгълүмат нигезендә.

2.2. Үз теләге белән төзелгән корылманы сүтү яки аны урнаштырылган таләпләргә китерү буенча чаралар кабул итү өчен нигез булып тора: Татарстан Республикасы Төләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегенен Башкарма комитетына дәүләт төзелеш күзәтчелеге, дәүләт жир күзәтчелеге, су объектларын куллану һәм саклау өлкәсендә дәүләт күзәтчелеге, махсус сакланучы табигать территорияләрен саклау һәм куллану өлкәсендә дәүләт күзәтчелеге, мәдәни мирас объектларының хәлен, эчтәлеген, саклануын, куллануын, популяризацияләвен һәм дәүләт саклавы өлкәсендә дәүләт күзәтчелеге, аларга буйсынган дәүләт учреждениеләре, махсус сакланучы табигать территорияләрен идарә итүче дәүләт учреждениеләре хезмәткәрләре, федераль һәм төбәк әһәмиятендәге дәүләт учреждениеләре, федераль дәүләт урман күзәтчелеге (урман саклавы) башкаручы дәүләт хакимияте органнарыннан килгән хәбәрләр, дәүләт хакимияте органнарының вәкилләреннән, шулай ук муниципаль жир күзәтчелеге яки махсус сакланучы табигать территорияләрен саклау һәм куллану өлкәсендә муниципаль күзәтчелек алып барган жирле үзидарә органнарыннан, үз теләге белән төзелгән корылманы ачыклау турында хәбәрләр һәм үз теләге белән төзелгән корылманың билгеләрен раслый торган документлар.

Үз теләге белән төзелгән корылманы ачыклау турында хәбәр формасы, шулай ук үз теләге белән төзелгән корылманың билгеләрен раслый торган документлар исемлеге РФ Министрының 03.05.2023 № 321/пр боерыгы белән расланган.

Үз теләге белән төзелгән корылманы ачыклау очрагында Татарстан Республикасы Төләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегенен Башкарма комитеты материалларны Татарстан Республикасы Төләче муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасына жиберә муниципаль жир күзәтчелеге алу өчен.

2.3. Ирекле төзелгән корылманы карау Татарстан Республикасы Төләче муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы муниципаль жир күзәтчелеге белгечләре тарафыннан төзелгән акт белән рәсмиләштерелә, анда күрсәтелә:

- актың төзү датасы һәм урыны;
- жир участогы турында мәгълүмат;

- чагыштыра торган билгеләрне (адресы, ирекле төзелмә урнашкан жир кишәрлегенен кадастр номеры яки (жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә ясалмаган очракта) адреслы пландагы схема) һәм башка параметрларны майданы, ничәнче катта урнашкан булуы, төре (торак, торак түгел, житештерү,

сәүдә һ.б.) күрсәтеп, жир кишәрлегендә урнашкан ирекле төзелмә турында белешмәләр;

- ирекле төзелгән бинаның фототаблицасы;
- ирекле бина төзегән затны билгеләү мөмкин булган очракта, аның турында мәгълүмат.

2.4. Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлеге Башкарма комитеты каршындагы ведомствоара комиссия:

1) бар булган мәгълүматлар нигезендә, үз-үзенчә төзелешне төзүне, ясауны тормышка ашырган(-нарны) билгеләү буенча чаралар күрә, шулай ук Теләче муниципаль районы Эчке эшләр идарәсенә, үз-үзенчә төзелеш иясен билгеләүдә ярдәм күрсәтү турында сораулар жибәрә, Татарстан Республикасы өчен дәүләт теркәү, кадастр һәм картография идарәсенә – ЕГРНнан өземтә бирү турында;

2) ирекле төзелешнең жир участогында урнашу фактын билгеләү максатында

, махсус кулланылыш шартлары булган территорияләр зонасында яки уртак файдалану территориясендә, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты инфраструктура үсеше бүлегенә һәм вәкаләтле органнарга сораулар жибәрә;

3) ирекле төзелмәгә карата суд бәхәсләре булуны ачыклайлар;

4) элек бирелгән төзелешкә рөхсәтләр, файдалануга тапшырулар, төзелеш башлану, жир кишәрлеген бирү турында хәбәрнамәләр булу турында белешмәләр жый.

2.5. Теләче муниципаль районы Теләче муниципаль авыл җирлеге Башкарма комитеты мәгълүмат яки хәбәр алу көненнән башлап 20 эш көне эчендә, әлегә Нигезләмәнең 2.2 пунктында күрсәтелгән документларны, 2.3, 2.4 пунктларында күрсәтелгән мәгълүматларны исәпкә алып, түбәндәге эшләрнең берсен эшләргә тиеш:

1) Россия Федерациясе Гражданнар кодексының 222 статьясындагы 4 пунктында каралган очракларда ирекле төзелмәне сүтү турында карар проектын эзерләргә;

2) ирекле корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва белән судка мөрәҗәгать итәргә;

3) ирекле төзелмә ачыклану турында хәбәрнамә жибәргән дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазифаи затка, дәүләт учреждениесенә ирекле корылма билгеләре булмау турында хәбәрнамә жибәрергә, шул исәптән ведомствоара электрон бәйләнешләрнең бердәм системасын һәм

ведомствоара электрон бәйләнешләрнең ана тоташа торган төбәк системаларын кулланып җибәрергә.

III. Ирекле төзелмәләрне сүтү яки аларны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү тәртибе

3.1. Ирекле төзелешне сүтү турында карар Теләче муниципаль районы Теләче муниципаль авыл җирлегә Башкарма комитеты карары формасында кабул ителә.

3.2. Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлегә Башкарма комитеты карары түбәндәгеләрне үз эченә алырга тиеш:

- 1) ирекле төзелмәнең урнашу урыны турында белешмәләр;
- 2) характеристикалар (мәйданы, биеклегә, ничәнче катта булуы), шулай ук ирекле корылманың төре (торак, торак булмаган, сәүдә, җитештерү);
- 3) ирекле төзелеш башкарган зат турында белешмәләр (булган очракта);
- 4) җир участогының хужасы турында мәгълүмат;
- 5) ирекле төзелмәне ирекле рәвештә сүтү өчен бирелгән вакыт.

3.3. Ирекле төзелгән корылманы сүтү турында Карар кабул ителгән көннән алып җиде эш көне эчендә Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлегә башкарма комитеты карар күчәрмәсен ирекле төзегән затка, ә мондый зат турында белешмәләр булмаганда – ирекле төзелгән яисә төзелгән җир кишәрлегенә хокук иясенә җибәрергә тиеш.

3.4. Ирекле төзегән зат ачылган очракта, ирекле төзелгән корылманы җимерү турындагы карар мәҗбүри тәртиптә ирекле җимерү срогын ирекле үтәргә тиеш. Ирекле төзелгән корылманы ирекле рәвештә сүтү срогы ирекле төзелгән корылманың характерын исәпкә алып билгеләнә, ләкин ул уникаль айдан да артмаска тиеш.

3.5. Ирекле коруны гамәлгә ашырган затлар ачылмаган очракта, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлегә башкарма комитеты тиешле карар кабул ителгән көннән алып җиде эш көне эчендә:

1) ирекле төзелгән корылманы җимерү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында хәбәрне Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталына <http://pravo.tatarstan.ru/> бастырып чыгаруны тәмин итәргә;

2) Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Теләче муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге веб-адрес буенча

урнаштыруны тээмин итэргэ: <http://tulachi.tatarstan.ru> ирекле төзелгэн корылманы сүтү яисэ аны билгелэнгэн талэплэргэ туры китерү турында;

3) ирекле төзелмэ төзелгэн яки корылган жир кишэрлеге чиклэрендэге мэгълүмат тактасында ирекле төзелмэне сүтүне яки аны билгелэнгэн талэплэргэ туры китерүне планлаштыру турындагы хэбэр урнаштыруны тээмин итэргэ;

4) ирекле төзелгэн корылманы сүтүне яки аны билгелэнгэн талэплэргэ туры китерүне планлаштыру турында мэгълүмат щиты урнаштыру турында акт төзергэ (1 номерлы кушымта).

3.6. Ирекле төзелмэне сүтү турында карар кабул ителгәннән соң түбэндэгелэр рөхсэт ителми:

1) Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлеге жирлэреннән файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэренэ ирекле төзелеш урнашкан жир кишэрлегенэ карата талэплэрне үзгэртү өлешендэ үзгэрешлэр кертү;

2) шундый төзелмэ урнашкан жир кишэрлегенэ карата шартлы рэвештэ рөхсэт ителгән файдалану төренэ рөхсэт бирү;

3) рөхсэт ителгән төзелешнең, шундый корылма урнашкан жир кишэрлегенэ карата капитал төзелеш объектларын реконструкциялэүнең чик параметрларыннан читкэ тайпылуга рөхсэт бирү.

Хэбэрнамэне карап тикшерү нэтижэлэре буенча ирекле төзелмэ билгелэре күренмэве турында карар кабул ителгән очрактардан тыш яки ирекле корылманы сүтү яки билгелэнгэн талэплэргэ туры китерү турындагы дэгъва талэплэрен канэгатылэндерүдән баш тарту турындагы суд карары законлы көченэ кэргэн очрактардан тыш башка очрактарда ирекле корылманы сүткәнче яки аны билгелэнгэн талэплэргэ туры китергәнче элэге пунктта күрсэтелгән гамэллэрне кылуны тыю саклана.

IV. Ирекле корылмаларны сүтү яки аларны билгелэнгэн талэплэргэ туры китерү тэртибе

4.1. Ирекле төзелмэне төзегэн яки корган зат, э мондый зат турында мэгълүматлар булмаганда, ирекле төзелмэ төзелгэн яки корылган жир кишэрлегенэң хокукый иясе түбэндэгелэрне эшлэргэ бурычлы:

1) ирекле корылманы сүтү турында карар кабул ителгән очракта, элэге карарда билгелэнгэн вакытта ирекле корылманы сүтэргэ;

2) ирекле корылманы сүтү яки билгелэнгэн талэплэргэ туры китерү турында карар кабул ителгән очракта, элэге карарда ирекле корылманы сүтү

өчен билгелэнгән вакытта ирекле корылманы сүтәргә яки, билгелэнгән таләпләргә туры китерү максатыннан, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлеге Башкарма комитетының вәкаләтле органына ирекле төзелмәне реконструкцияләүне күздә тоты торган расланган проект документациясен тапшырырга;

3) ирекле төзелешне сүтү яисә аны билгелэнгән таләпләргә туры китерү турында Карар кабул ителгән очракта, ирекле төзелешне билгелэнгән таләпләргә туры китерү өчен күрсәтелгән карар белән билгелэнгән вакытта ирекле төзелешне билгелэнгән таләпләргә туры китерүне гамәлгә ашырырга. Шулай ук вакытта әлеге пунктның 2 пунктчасында каралган срокта мондый зат Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлеге башкарма комитетына билгелэнгән таләпләргә туры китерү максатларында ирекле төзелешне реконструкцияләүне күздә тоты торган расланган проект документациясен тапшырырга тиеш.

4.2. Ирекле төзелмәне төзегән зат тарафыннан, ә мондый зат турында мәгълүматлар булмаган очракта, ирекле төзелмә төзелгән яки корылган җир кишәрлегенә хокукый иясе тарафыннан Россия Федерациясенең Шәһәр төзелеше кодексы нигезләмәләрендә билгелэнгән вакытта ирекле төзелмәне сүтү яки билгелэнгән таләпләргә туры китерү таләбе үтәлмәгән очракта, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлеге башкарма комитеты түбәндәге гамәлләренә берсен башкара:

1) ирекле төзелмә дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге җир кишәрлегендә төзелгән яисә корылган булса, дәүләт хакимиятенә башкарма органына яки дәүләт милкендәге яки муниципаль милектәге җир кишәрлекләрен бирүгә вәкаләте булган җирле үзидарә органына бу хакта тиешле таләпне үтәү өчен каралган вакыт үткәннән соң жиде эш көне эчендә хәбәрнамә җибәрә;

2) тиешле таләпне үтәү вакыты тәмамланган көннән алып алты ай эчендә җир кишәрлеген тартып алу һәм аны ачык сатулар вакытында билгелэнгән тәртиптә сату турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итә;

3) тиешле таләпне үтәү вакыты тәмамланган көннән алып алты ай эчендә җир кишәрлеген тартып алу һәм аны билгелэнгән тәртиптә дәүләт яки муниципаль милеккә тапшыру турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итә.

4.3. Ирекле төзелгән корылманы сүтү яисә аны билгелэнгән таләпләргә туры китерү Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан авыл җирлеге бюджетында каралган акчалар исәбеннән һәм күләмендә «Товарлар, эшләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 05.04.2013 ел, № 44-ФЗ Федераль законы таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла, дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәмин итү өчен хезмәт күрсәтүләр.

4.4. Ирекле төзелгән бинаны жимерү яки аны билгеләнгән таләпләргә китерү Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан, үз теләгенә төзелгән бина урнашкан урында башкарыла, әгәр:

1) жирле үзидарә органнарының рәсми порталында урнаштырылган көннән башлап ике ай эчендә, үз теләгенә төзелгән бинаны жимерү яки аны билгеләнгән таләпләргә китерү турында планлаштырыла торган хәбәр итүдә, үз теләгенә төзелгән бинаны ясаган яки төзегән зат, әгәр бул төзелгән жир участогы иясенең мәгълүматлары булмаса, үз теләгенә төзелгән бина төзелгән жир участогы иясе ачыкланмаса;

2) Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегә башкарма комитетының үз теләгенә төзелгән бинаны жимерү турында карарыннан яки мәхкәмә карарыннан яки Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегә башкарма комитетының үз теләгенә төзелгән бинаны жимерү яки аны билгеләнгән таләпләргә китерү турында карарыннан билгеләнгән вакыт беткән көннән башлап алты ай эчендә, үз теләгенә төзелгән бинаны ясаган яки төзегән затлар, әгәр бул төзелгән жир участогы иясенең мәгълүматлары булмаса, үз теләгенә төзелгән бина төзелгән жир участогы иясе, үз теләгенә төзелгән бинаны жимерү яки аны билгеләнгән таләпләргә китерү бурычларын үтәмәсә, һәм үз теләгенә төзелгән бина төзелгән жир участогы башка затка файдалануга һәм (яки) милеккә бирелмәсә яки һөнәри сату нәтижәсендә башка зат тарафыннан сатып алынмаса.

3) Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегә башкарма комитетының суд карары яки карары белән йә татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегә суд карары яки башкарма комитетының карары белән ирекле корылманы сүтү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында билгеләнгән срокта, ирекле корылманы төзегән яисә торгызган затлар, ә булмаганда мондый зат турында белешмәләр – ирекле төзелеш төзелгән яки төзелгән жир кишәрлегенә хокук ияләре Ирекле корылманы сүтү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү буенча тиешле бурычларны үтәмәгәннәр, һәм ирекле төзелеш төзелгән яисә төзелгән жир кишәрлегә бүленмәс булып санала һәм анда шулай ук ирекле корылмалар булмаган капитал төзелеш объектлары урнашкан.

4.5. Әлегә Нигезләмәнең 4.4 пунктында ихтыярый корылманы сүтү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен билгеләнгән сроклар тәмамланган көннән алып ике ай эчендә Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлегә башкарма комитеты үз ихтыяры белән төзелгән корылманы жимерү яисә аны, мондый жимерү

сроklarын күрсәтеп, билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында Карар кабул итәргә тиеш. билгеләнгән таләпләргә туры китерү.

4.6. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлеге башкарма комитеты ирекле төзелгән корылманы җимерү йә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында Карар кабул иткәннән соң, ирекле төзелгән корылманы җимерү йә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү чараларын әзерләү һәм үткәрү өчен кирәкле документлар җыя, атап әйткәндә:

1) ирекле төзелгән корылманы сүтүне яки билгеләнгән таләпләргә туры китерүне күздә тоткан суд акты;

2) Башкарма комитетының ирекле төзелешен җимерү турында карары;

3) Башкарма комитетның ирекле төзелгән корылманы сүтү яки билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карары;

4) муниципаль җир контроле актлары һәм ирекле төзелмәне карап тикшерү актлары;

5) «Теләче информ» газетасында басылган һәм Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы җирле үзидарә органнарының рәсми порталында ирекле төзелешне җимерү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында хәбәрнең урнаштырылуын, шулай ук барлык кызыксынган затларга кабул ителгән карарлар турында хәбәр ителүен дәлилләү;

6) ирекле төзелгән корылманы сүтү яки билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында таләпне үтәмәгән зат турында белешмәләр;

7) җир участогына теркәлгән хокуklar булу турында ЕГРНнан мәгълүмат;

8) техник инвентаризация документлары, ә алар булмаган очракта – ирекле төзелмәнең техник тасвирлавы булган документлар (булган очракта);

9) ирекле корылманы сүтү турында карар кабул итү өчен нигез булган документлар.

4.7. Әлеге Нигезләмәнең 4.6 пунктында каралган документларны әзерләгәннән соң, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлеге башкарма комитеты гамәлдәге законнар нигезендә, шул исәптән Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 6 һәм 6.4 бүлекләре нигезләмәләрен исәпкә алып, ирекле төзелешне сүтү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү эшләрен оештыруга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыра.

Акчалата чаралар кергәндә Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлеге башкарма комитеты әлеге

Нигезләмәнең 4.3 пункты нигезендә махсуслаштырылган оешма белән муниципаль контракт төзү эшен оештыра.

4.8. Махсуслаштырылган оешма Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.30 һәм 55.31 статьялары нигезендә ирекле төзелешне сүтә. Ирекле төзелешне билгеләнгән таләпләргә туры китерү махсуслаштырылган оешма тарафыннан аны реконструкцияләү юлы белән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 6 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4.9. Ирекле төзелмәләрен сүтү эшләрен оештыру үз эченә жир кишәрлеген ирекле корылмадан арындыру буенча кирәкле чаралар комплексын ала, шул исәптән төзелеш конструкцияләрен, объектларын сүтү, демонтаж, территорияне челтәрләрдән аеру, төзекләндерү эшләрен башкару, халыкка һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүне кисәтә торган чаралар, шул исәптән кешеләрнең бинага яки корылмага ирекле керүен булдырмый торган чаралар күрү, шулай ук, гамәлдәге законнар нигезендә, төзелеш чүбен утильләштерү чараларын күрү (алга таба – сүтү эшләре).

4.10. Полиция хезмәткәрләренең җәмәгать тәртибен саклауны тәмин итү максатларында Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлеге башкарма комитеты тиешенчә Россия Эчке эшләр министрлыгының Татарстан Республикасы Теләче районы буенча бүлегенә, шулай ук дәүләт контроле һәм күзәтчелеге өлкәсендәге махсус вәкаләтле органнарга, электр челтәрләрен һәм коммуналь инфраструктура объектларын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы оешмаларга ирекле корылманы сүтү датасы һәм вакыты турында соңга калмыйча хәбәр итә. Мондый эшләр башланарга ничә биш эш көне кала.

4.11. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл жирлеге башкарма комитеты ирекле корылма төзүне гамәлгә ашырган затка, ә андый зат билгеләнмәгән очракта, ирекле корылма төзелгән жир кишәрлегенә хокук иясенә, мондый эшләр башланганчы биш эш көненнән дә соңга калмыйча, ирекле корылманы сүтү датасы һәм вакыты турында хәбәр итә.

4.12. Ирекле корылманы җимергәндә махсуслаштырылган оешма хезмәткәрләре хокук саклау органнары хезмәткәрләре барында ирекле корылманы, шул исәптән аның биналарын, фотовидеофиксация кулланып һәм (яисә) шаһитлар катнашында (кимендә ике кеше) ачарга мөмкин, бу хакта ирекле корылманы ачуның тиешле акты төзелә. Ирекле төзегән затның, ә андый зат билгеләнмәгән очракта, ирекле төзелгән жир кишәрлегенә Хокук иясә булу (булмау) факты ирекле төзелгән корылманы ачу актында теркәлә.

4.13. Нинди дә булса күчемле мөлкәт ирекле төзелеш эчендә булган очракта, махсуслаштырылган оешма хезмәткәрләре тарафыннан хокук саклау органнары хезмәткәрләре барында фотовидеофиксация кулланып һәм (яисә)

шаһитлар барында (кимендә ике кеше) мондый мөлкәтне исемләү акты төзелә, ул ирекле төзелешне ачу актына кушымта итеп бирелә. Тасвирланган күчемле милек (алга таба – саклау предметы) саклауга вәкаләтле оешма тарафыннан саклау өчен махсус оештырылган мәйданчыкка ташыла. Катнашучы затлар исемлектә мөлкәтнең торышы һәм составы буенча үз кимчелекләрен теркәп куярга хокуклы.

4.14. Ирекле корылманы сүтү эшләре тәмамлангач, сүтү турында акт төзелә.

4.15. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл җирлеге башкарма комитеты һәм махсуслаштырылган оешма объектның техник торышы һәм башка матди кыйммәتلәр, шулай ук саклау срогы дәвамында табигый кимү һәм (яисә) яраксыз хәлгә килгән товарлар өчен җаваплы түгел.

4.16. Жимерү нәтижәсендә бушаган күчемле милекне саклау шартлары.

4.16.1. Ирекле төзелештәге күчемле мөлкәтне (саклау предметын) саклау мәйданчыкларын билгеләү, мондый мөлкәтне саклау, хокук иясенә кире кайтару чаралары Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан гамәлдәге законнар нигезендә тәмин ителә.

4.16.2. Саклау предметын саклау вакыты ирекле корылма жимерелгән көннән алып 30 календарь көннән дә артмый.

Саклауны гамәлгә ашыручы оешма (алга таба – саклаучы) саклау предметының Куллану үзлекләрен югалту өчен җаваплы түгел.

4.16.3. Объект жимерелгән көннән алып 30 календарь көн эчендә саклау предметы хокукына ия кеше Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы авыл җирлеге башкарма комитетына саклау предметын кире кайтару турында гариза белән мөрәҗғәгать итәргә хокуклы.

Гаризага кушымта итеп бирелә::

- а) саклау предметларының кемнеке булуын раслый торган документлар;
- б) объектны жимерү һәм саклау әйберләрен саклау чараларына бәйле чыгымнар (алга таба – чыгымнар) капланган очракта, мондый чыгымнарны каплауны раслый торган документлар.

4.16.4. Чыгымнар составына:

- а) объектны төзүне гамәлгә ашырган затка хәбәр итеп;
- б) объектны ачу һәм сүтү эшләрен башкару;
- в) саклау әйберләрен саклау урынына илтеп куеп;

- г) саклау предметларын саклау;
- д) сакланьрга тиеш булмаган предметларны (калдыкларны) утильлештерү;
- е) ижтимагый территорияне төзеклендерү, ярып карау эшләре тәмамланганнан соң санитария кагыйдәләре һәм нормалары белән һәм объектны жимерәм.

4.16.5. Чыгымнарны каплау буенча хокук иясе йөкләмәне үтәмәгән очракта, аларны түләтү суд тәртибендә башкарыла.

4.16.6. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы авыл жирлегә башкарма комитеты саклау предметын кире кайтару турында гариза алган көннән алып жиде эш көне эчендә, мөрәжәгать итүче мондый предметларга милек хокукын раслый торган документлар тапшырмаган очракта, аны кире кайтару турында йә саклау предметын кире кайтарудан баш тарту турында Карар кабул итә.

4.16.7. Үз белдеге белән төзелгән корылманы сүткән көннән алып 30 календарь көн эчендә хокук иясе Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы авыл жирлегә башкарма комитетына саклау предметын кире кайтару турында гариза белән мөрәжәгать итмәгән очракта, ә милек берәмлегенә бәясә өч мең сумнан кимрәк, тиешле саклау предметы утильлештерелергә тиеш. Ирекле төзелештә булган саклау предметының бәясә өч мең сумнан артыграк булган очракларда, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы авыл жирлегә башкарма комитеты саклау предметын хужасыз мөлкәт дип тану һәм алга таба утильлештерү өчен әлегә мөлкәткә муниципаль милек хокукын тану турында Россия Федерациясенә гамәлдәге законнарында каралган тәртиптә судка гариза белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4.16.8. Тиз бозыла торган товарларны (продуктларны) саклауга бәйле тискәре экологик нәтижәләр барлыкка килгән очракта саклау вакыты чикләнгән товарларны (продуктларны), шулай ук саклау предметының Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы авыл жирлегә башкарма комитетыннан кире кайтарылуы турында мәгълүмат булмаганда саклау срогы тәмамланганда саклаучы мондый саклау предметын утильлештерә.

4.16.9. Саклау предметын утильлештерү

Россия Федерациясенә халыкның санитар-эпидемиологик иминлегә, әйләнә-тирә табигать мохитен саклау һәм техник жайга салу турындагы законнары белән.

4.16.10. Утильлештергәннән соң акт төзелә, анда утильлештерү урыны һәм ысулы, шулай ук утильлештерелгән саклау предметларының исеме һәм саны күрсәтелә; әлегә акт комитетка жибәрелергә тиеш.

4.17. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы авыл җирлеге башкарма комитеты Ирекле төзелешне сүтү яисә аны ирекле төзелешне төзегән яисә торгызган затлардан билгеләнгән таләпләргә туры китерү эшләрен башкару чыгымнарын каплауны таләп итәргә хокуклы, ә мондый зат турында белешмәләр булмаганда – ирекле төзелеш төзелгән яисә төзелгән җир кишәрлегенә хокук ияләреннән.

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл
жирлегә территориясендә ирекле корылмаларны ачыклау, карар кабул итү
һәм сүтү тәртибе турында нигезләмәгә 1 номерлы кушымта
(Форма)

Ирекле төзелешне жимерүне планлаштыру турында мәгълүмат щитын
урнаштыру турында акт

№ _____

«__» _____ 20__ ел, вакыт: ____ сәг. ____ мин.

Әлеге

акт

төзелгән

(актны төзегән органның исеме, Ф.И.О.

вазыйфасы күрсәтелә)

_____ жир кишәрлегендә (территории)

(объект адресы күрсәтелә яки янәшәдәге

Кпиталь төзелеш объектларынаа, жир кишәрлекләренә

бәйләнеше, аларның адреслары бар)

үз белдеге белән билгеләнгән һәм (яисә) законсыз
урнаштырылган күчемле мөлкәт объектларын сүтү
планлаштырыла дигән хәбәр белән мәгълүмат щиты
урнаштырылган. Щитта урнаштырылган мәгълүмат: № __ __ __
кадастр номерлы жир кишәрлегендә урнашкан күчемле мөлкәт
объекты _____ адрес буенча: _____,

ур. _____, _____,
сүтелергә тиеш __. __. 20__.

Кушымта: фотоматериал _____ бит. в _____ экз.

Акт _____ төзегән _____ зат _____ имзасы _____ :
(имза, Ф.И.О.)

Объектны караганда карап торган башка затларның,
органнарның һәм оешмаларның имзалары:

1.

_____ (орган яки оешма имзасы, атамасы, Ф.И.О.)

2.

_____ (орган яки оешма имзасы, атамасы, Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Югары Кибәхужа авыл
жирлеге территориясендә ирекле корылмаларны ачыклау, карар кабул итү
һәм сүтү тәртибе турында нигезләмәгә 2 номерлы кушымта

(Форма)

Ирекле төзелешне ачу акты

«__» _____ 20__ ел.,

Ачу вакыты: ____ сәг. ____ мин.

Ачу бетү вакыты: ____ сәг. ____ мин.

Акт төзелде:

(Ф.И.О., ачуны башкарган зат
вазыйфасы)

Күчемле мөлкәт объектын ачу башкарылды:

_____, (күчемле мөлкәт объекты
характеристикасы) түбәндәге адрес буенча урнашкан:

_____.

Ачу _____ катнашында
башкарылды: _____
(Ф.И.О., имза)

Актка фотоматериаллар, күчемле мөлкәт объектын ачканда
табылган мөлкәтнең тасвирламасы кушып бирелә.

Күчемле мөлкәт объектын ачуны үткәргән затларның
имзалары:

_____, (Ф.И.О., имза)

_____, (Ф.И.О., имза)

_____, (Ф.И.О., имза)

)

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы _____ авыл
жирлегә территориясендә ирекле корылмаларны ачыклау, карар кабул итү
һәм сүтү тәртибе турында нигезләмәгә 3 номерлы кушымта

(Форма)

Ирекле төзелешне ачканда табылган мөлкәтнең исемлегә
Адресы буенча урнашкан күчемле мөлкәт объектын
ачканда: _____

_____,

иясе

_____, (Ф.И.О. _____) зат/ия
билгеләнмәгән) түбәндәге мөлкәт ачыкланган:

№ п/п	Атамасы	Саны

Күчемле мөлкәтне ачканда табылган мөлкәткә исемлек язуны
үткәргән затларның имзалары:

_____ (вазыйфа, Ф.И.О., имза)

_____ (вазыйфа, Ф.И.О., имза)

_____ (вазыйфа, Ф.И.О., имза)